

DECIZIE

06 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea comercială „Custodis” societate cu răspundere limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Custodis” societate cu răspundere limitată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la contestarea în parte a actului administrativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Societatea comercială „Custodis” societate cu răspundere limitată,

c o n s t a t ă:

La data de 24 septembrie 2013, SC „Custodis” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 29 martie 2013, Nina Păun, inspector fiscal principal de stat și Maria Vornicescu-Pahomii, inspector fiscal superior de stat ai Secției control fiscal nr. 4 a Direcției control fiscal au efectuat la SRL „Custodis” controlul fiscal total privind corectitudinea calculării și plenitudinea transferării la buget a impozitelor, taxelor și a altor plăți pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2008 – 31 ianuarie 2013 și a impozitului pe venit obținut din activitatea de întreprinzător pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2008 – 31 decembrie 2011, în urma căruia a fost întocmit actul nr. 5-660061, prelungit pe formularul nr. 660062, prin care au constatat unele nereguli.

Menționează că, la data de 26 aprilie 2013, în baza actului nr. 5-660061 din 29 martie 2013, prelungit pe formularul nr. 660062, pârâtul a emis decizia nr.1777/1/4 din 26 aprilie 2013 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL „Custodis”, prin care a constatat încălcarea prevederilor Hotărârii Guvernului RM nr.294 din 17 martie 1998, ale Legii contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007 și ale Instrucțiunii privind completarea și prelucrarea foii de parcurs a autoturismului, aprobată prin ordinul Departamentului Analize Statistice și Sociologice nr. 108 din 17 decembrie 1998, prin întocmirea incompletă și neuniformă în perioada supusă controlului a formularelor tipizate de documente primare cu regim special de tipul „foi de parcurs pentru autoturisme”.

Susține că, organul fiscal a mai constatat că, SRL „Custodis” a dedus în scopuri fiscale cheltuieli privind casarea combustibilului în sumă totală de 83245 lei.

Afirmă că, conform art. 3 alin. (4) din Codul fiscal, impozitarea se efectuează în baza Codului fiscal și a altor acte normative adoptate în conformitate cu Codul fiscal și publicate în mod oficial, or, Instrucțiunea privind completarea și prelucrarea foii de parcurs a autoturismului, aprobată prin ordinul Departamentului Analize Statistice și Sociologice nr. 108 din 17 decembrie 1998, nu a fost publicată în mod oficial.

Relevă că, dacă totuși s-ar aplica ordinul enunțat, pct. 10, invocat de către organul fiscal, a fost abrogat.

Mai relevă că, prin decizia enunțată pârâtul a constatat că, SRL „Custodis”, contrar art. 102 alin. (1) din Codul fiscal, a majorat TVA aferentă procurărilor în valoare totală de 23373 lei, prin atribuirea la decontări cu bugetul a TVA de la energia electrică, care, ulterior, a fost refacturată.

Menționează că, în baza contractului nr. 40204000093 din 13 septembrie 2010, încheiat cu ÎCS „RED Union Fenosa” SA, SRL „Custodis” este în drept de a transmite energia electrică subconsumatorilor (persoane fizice), circumstanță care vine în contradicție cu constatarea din act, conform căreia trebuia să existe acordul prealabil al furnizorului de energie electrică.

Susține că, refacturarea energiei electrice către persoanele fizice nu are nici o tangență cu referirea inspectorilor fiscali la Indicațiile metodice privind modul de reflectare în contabilitate a cheltuielilor și TVA aferente bunurilor imobiliare transmise în locațiune și serviciile comunale, adoptate de către Ministerul Finanțelor nr. 17-13-02/01-6897/68 din 10 decembrie 2007 (abrogată) și nr. 10/2-06-134 din 19 mai 2009, deoarece operația economică respectivă (refacturarea către persoane fizice a energiei electrice) nu are ca bază obiect de dare în locațiune.

Afirmă că, SRL „Custodis” nu are transmise în locațiune sau arendă bunuri, fiind vorba doar de refacturarea energiei electrice consumate de alte persoane, atunci când actul, la care se face trimitere, dă recomandări pentru situațiile de acordare a serviciilor de locațiune și serviciilor comunale.

Relevă că, livrările către persoanele fizice au fost efectuate la cota 0% conform art. 104 lit. b) din Codul fiscal, astfel, conform art. 102 alin. (1) din Codul fiscal, SRL „Custodis” are dreptul de a trece în cont TVA aferentă procurărilor de energie electrică refacturată ulterior persoanelor fizice.

Invocă că, prin decizia enunțată pârâtul a constatat că, SRL „Custodis”, contrar prevederilor art. 4, 6 și 20 din Legea nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002 privind mărimea, modul și termenul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și ale art. 4 alin. (1) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2011, în trimestrul II al anului 2011, a diminuat primele de asigurare obligatorie de asistență medicală la salariu și la alte recompense în sumă de 2076 lei, prin micșorarea neargumentată a fondului de retribuire a muncii și altor recompense achitate în folosul salariaților reflectat în Rapoartele privind calcularea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală cu suma de 29 651 lei și a majorat în trimestrul IV al anului 2011 primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 2076 lei, prin majorarea

neargumentata a fondului de retribuire a muncii și altor recompense achitate în folosul salariaților cu suma de 29 651 lei.

Menționează că, conform datelor contabile ale SRL „Custodis” pentru anul 2011, primele de asigurare obligatorie sunt achitate integral în mărimea și termenele prevăzute de legislație, fapt confirmat prin rapoartele pe trimestrele II și IV și extrasele contabile pe trimestrele II și IV.

Susține că, prin decizia enunțată pârâtul a constatat că, SRL „Custodis”, contrar prevederilor art. 278 alin. (2) și art. 280 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, în perioada anului 2012, nu a calculat și nu a declarat impozitul pe bunurile imobiliare în sumă totală de 23919 lei de la valoarea estimată a terenului cu suprafața de 10,19 ha – 23721263 lei și a clădirilor amplasate pe acest teren estimate de către Agenția Relații Funciare și Cadastru în valoare de 197826 lei.

Afirmă că, inspectorii fiscali greșit au constatat că, SRL „Custodis” dispune de teren pentru construcții cu suprafața de 10,19 ha, atribuit în folosință.

Relevă că, în cadrul controlului fiscal efectuat nu s-a stabilit dreptul SRL „Custodis” de posesie, folosință și dispoziție asupra terenului enunțat.

Mai relevă că, la invocarea presupusei încălcări s-a făcut trimitere doar la art. 278 alin. (2) și art. 280 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, fiind ignorate dispozițiile art. 277 din Codul fiscal.

Invocă faptul că, pârâtul, prin decizia enunțată, a mai constatat că, în urma analizei fișei personale la clasificarea bugetară 111/21, SRL „Custodis” dispune de supraplată în sumă de 6542 lei, formată în anul 2005, care urma a fi reflectată în calcul din motivul expirării termenului de prescripție pentru compensarea ori restituirea sumelor plătite în plus, prevăzut de art. 266 alin. (1) din Titlul V al Codului fiscal.

Mai invocă faptul că, la data de 01 ianuarie 2013, la clasificarea bugetară 111/21 „Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător”, soldul era 6542 lei (supraplata).

Menționează că, pentru anul 2012, a fost dată spre calcul suma de 7294,21 lei, iar la data de 01 aprilie 2013, a fost achitată suma de 752,20 lei, astfel, reieșind din fișa personală, eliberată de către Oficiul fiscal Buiucani al Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău la data de 03 mai 2013 și 16 mai 2013, SRL „Custodis” nu avea restanțe la clasificarea bugetară 111/21 „Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător”.

Consideră că, organul fiscal eronat a aplicat art. 266 alin. (1) din Codul fiscal.

Solicită anularea pct. pct. 2 și 4 ce țin de completarea foilor de parcurs și deducerea combustibilului, a pct. 10 în partea ce ține de majorarea neîntemeiată a TVA aferentă procurării în sumă de 23373 lei, prin atribuirea la decontări cu bugetul a TVA de la energia electrică, a pct. 15 ce ține de necalcularea și neachitarea impozitului pe bunurile imobile în sumă de 23721 lei în perioada anului 2012, a pct. 17 ce ține de mărimea, modul și termenul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2011 și a pct. 18 din decizia pârâtului nr. 1777/1/4 din 26 aprilie 2013 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Custodis” și a amenzilor, impozitelor și a majorărilor de întârziere aplicate pe marginea acestora.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 02 februarie 2016 acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

La data de 26 februarie 2016, SC „Custodis” SRL a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016 nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către SC „Custodis” SRL, i-a fost comunicat apelantei despre necesitatea prezentării apelului motivat, fiindu-i stabilit un termen pînă la data de 11 mai 2016, ora 10.00 și i-a fost explicat apelantei că, în caz dacă nu va îndeplini indicațiile instanței de apel din încheierea emisă, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016 a fost restituită cererea de apel depusă de către SC „Custodis” SRL.

La data de 24 mai 2016 și 04 iulie 2016, SC „Custodis” SRL a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii în instanța de apel de la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece recurenta nu a recepționat încheierea instanței de apel din 23 martie 2016, prin care nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către aceasta, fapt confirmat prin lipsa semnăturii reprezentantului recurenteii pe avizul de recepție a acesteia, precum și prin existența la materialele dosarului a însuși plicului nedeschis, prin care a fost expediată încheierea enunțată.

Menționează că, adresa poștală, la care a fost expediată încheierea instanței de apel din 23 martie 2016, constituie adresa juridică a recurenteii, pe care pînă în prezent au fost expediate și recepționate toate actele procedurale de pe acest dosar.

Susține că, în mun. Chișinău există două străzi, care poartă aceeași denumire – Pietrăriei, dintre care una se află în sect. Buiucani, iar cealaltă – în sect. Rîșcani.

Afirmă că, conform ștampilelor aplicate pe plicul, prin care i-a fost expediată încheierea instanței de apel din 23 martie 2016, acesta a fost remis oficiului poștal de destinație nr. 24, care deservește jurisdicția sect. Rîșcani mun. Chișinău, adică inclusiv și str. Pietrăriei din sect. Rîșcani, însă recurenta își are sediul juridic pe str. Pietrăriei, 3, doar că pe cea aflată în jurisdicția teritorială a sect. Buiucani mun. Chișinău, care este deservit de oficiul poștal de destinație nr. 69.

Consideră că, instanța de apel urma să amâne ședința instanței de apel pentru clarificarea situației, cu atît mai mult că, nu există vreo dovadă a recepționării încheierii și/sau citației de către recurentă.

De asemenea, consideră că, instanța de apel era obligată să creeze condiții obiective și reale pentru ca participanții la proces să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, conform principiului disponibilității în drepturi a participanților la proces, consfințit la art. 27 CPC.

Relevă că, prin restituirea cererii de apel, existînd dovada necitării recurenteii, se încalcă dreptul privind accesul liber la justiție, consacrat la art. 6 din

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la data de 20 mai 2016, instanța de apel a expediat în adresa recurentei copia încheierii, iar la data de 24 mai 2016, recurenta a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, astfel, recursul se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pe parcursul judecării pricinii s-a constatat că, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 februarie 2016 acțiunea înaintată de către SC „Custodis” SRL a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 26 februarie 2016, SC „Custodis” SRL a depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul în conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) CPC, care prevede că, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016 nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către SC „Custodis” SRL și i-a fost comunicat despre necesitatea prezentării apelului motivat, fiindu-i acordat un termen de pînă la data de 11 mai 2016.

Din materialele dosarului rezultă că, încheierea respectivă a fost expediată recurentei la data de 11 aprilie 2016 pe adresa mun. Chișinău, str. Pietrăriei,3, însă aceasta a fost restituită de oficiul poștal din motivul nerecepționării de către recurentă (f. d. 156, 158).

În acest sens, instanța de recurs relevă că, conform art. 63 alin. (1)-(3) din Codul civil, persoana juridică se consideră constituită în momentul înregistrării ei de stat. Persoana juridică de drept public se consideră constituită în momentul intrării în vigoare a actului normativ prin care se aprobă regulamentul ori statutul ei sau în momentul indicat în act. Persoana juridică este pasibilă de înregistrare de

stat în modul prevăzut de lege. Datele înregistrării de stat se înscriu în registrul de stat, fiind accesibile oricărei persoane.

Conform art. 67 alin. (1)-(4) din Codul civil, persoana juridică are un sediu, indicat în actele de constituire. Stabilirea și schimbarea sediului sînt opozabile terților din momentul înregistrării de stat. Adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență. Toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică.

Conform extrasului din Registrul de stat al persoanei juridice nr. 269626 din 14 mai 2013, sediul SC „Custodis” SRL este: str. Pietrăriei,3, mun. Chișinău, Republica Moldova (f. d. 6).

Mai mult ca atît, atît în cererea de chemare în judecată, cît și în cererile de apel și recurs, înaintate de SC „Custodis” SRL, este indicată aceeași adresă: str. Pietrăriei,3, mun. Chișinău (f. d. 1, 149, 165).

În conformitate cu art. 104 alin. (1) lit. b) CPC, citația și înștiințarea se expediază persoanelor juridice, prin împuterniciți, la sediul lor principal conform înregistrării de stat sau, după caz, la sediul reprezentanței sau al filialei.

Prin urmare, încheierea instanței de apel, prin care nu a fost dat curs cererii de apel, a fost expediată la sediul recurente, însă pînă la data limită stabilită, aceasta nu a înlăturat neajunsul stabilit și nu a prezentat cererea de apel motivată.

În speță, se mai reține că, recurenta SC „Custodis” SRL, depunînd cererea de apel nemotivată, în care a invocat că, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, precum și probele invocate în susținerea acestuia vor fi prezentate suplimentar, urma să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Instanța de recurs pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a restituit cererea de apel depusă de către SC „Custodis” SRL, deoarece nu s-a conformat încheierii instanței de apel din 23 martie 2016 și nu a prezentat cererea de apel motivată în termenul stabilit, iar argumentele invocate de către recurentă în cererea de recurs nu pot fi reținute, conform celor expuse.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea comercială „Custodis” societate cu răspundere limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Custodis” societate cu răspundere limitată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic